

**מדור
 אמונה ובטחון**

מתוך קונטרס הבינוני המלא
 קונטרס שצ"ד

שיעורי
**הרב שמעון
 שפיצער**
 שליט"א

הבטחון הוא סדר הבריאה

יום שלישי פרשת וישב י"ט כסלו תשפ"ו

אמונה ובטחון

שיעור שי"ב

עם הבוטח, אלא **טבוע** הוא בבריאה שכל הבוטח בה' נושע מכל צרותיו.

מתוך כך חשבתי לעצמי: הלא נותר לי עוד מעט כח להתחזק בבטחון, ואם כך ישועתי יכולה שתבוא בדרך הטבע ולא בדרך נס, שלא כדברי הרופאים שאני זקוק לנס. ואם כן מותר לי לבטוח בה' שאבריא ממחלתי, ואין בכך משום אין סומכין על הנס.

ה'קדושת לוי' המשיך ותיאר באזני תלמידיו את אשר אירע לו באותה שעה: כיון שהתחזקתי בבטחון בה' שירפאני ממחלתי, אזרתי אומץ וירדתי ממיטתי, אך בהיותי חלוש מאוד, נפלתי תיכף ומיד והשתטחתי על הרצפה. אז התעוררה בלבי תמיהה: היכן דברי המגיד שאמר **שהבוטח בה' נושע בדרך הטבע**, ומדוע אין הדבר מתקיים בי? מכאן הגעתי למסקנא שעדיין מידת הבטחון שלי פגומה. **הוספתי לחזק את בטחוני בה', עד שהרגשתי שאני מקבל כוחות חדשים, התחזקתי והייתי כאחד האדם.**

יסוד נפלא הוא מתורת המגיד, וכבר מופיע כן בדברי הראשונים, חובת הלבבות ועוד, שבטחון פועל בדרך המציאות של העולם. **כך ברא הקב"ה טבעו של עולם, שכאשר האדם בוטח, השפע המוכן לו מגיע אליו.** כפי שכאשר האדם נושם אור לריאותיו, הוא חי, כך, ואף יותר מכך, **כאשר האדם בוטח בה' - הוא מקבל את שפעו.** ובזה יובן מה שכתוב במדרש (ילקוט שמעוני רמז תשי"ט): "אפילו רשע ובוטח בה' חסד יסובבנו", כי מדובר במציאות מצד סדר הבריאה. **אם יש לאדם את ההכרה הנכונה ואת הבטחון הנכון ואינו מרמה את עצמו אלא חושב מה שצריך לחשוב, הוא ממשיך בזה שפע לעולם כפי שאינו ממשיך באמצעות שום דבר אחר.**

חסד יסובבנו על פי טבע הבריאה

יומא דהילולא של המגיד הק' ממעזריטש זיע"א.

נלמד היום מתורתו של המגיד ונתבונן בענינים הנוגעים מדי יום ביומו. בשיעור השני בסדרת שיעורי הבטחון, הזכרנו את הסיפור אשר **ה'מנחת אלעזר** זיע"א היה מספרו בעת ביקור חולים, בפרט כאשר החולה היה במצב קשה.

מעשה שהיה כך היה: ה'קדושת לוי' זיע"א חלה פעם במחלה אנושה, והרופאים לא מצאו לו מזור. משהבינו שאין לאל ידם לרפאות אותו, אמרו שרק נס יוכל להותירו בחיים.

בהוראת הרופאים שהו תלמידי ה'קדושת לוי' בחדר החיצון כדי שלא להפריע את מנוחתו. עמדו כולם והתפללו, ולפתע שמעו קול חבטה שבקע מן החדר הפנימי. נכנסו פנימה ומצאו את רבם שרוע על הרצפה. הבינו שנפל מן המיטה, הרימוהו והשיבוהו על מיטתו, ולאחר מכן גדרו את המיטה בכפיסי עץ כדי שלא יפול ממנה שוב.

יצאו התלמידים שוב אל החדר החיצון כדי להתפלל, והנה שמעו את קול רבם בוקע מן החדר הפנימי. נכנסו פנימה ושמעו את הרב מבקש: מים! מים! הגישו לו מים, הוא נטל את ידיו והוטב לו, עד שחזר לאיתנו.

משחזר לאיתנו, סיפר להם: בשכבי על מיטתי שמעתי את הרופאים אומרים שאבדתי כל תקווה להישאר בחיים בדרך הטבע ואני זקוק לנס. נזכרתי במה שאמר מו"ר **המגיד הק' ממעזריטש** על הפסוק 'והבוטח בה' חסד יסובבנו', שאין פירושו שהבטחון הוא סגולה שעל ידה עושה הקב"ה חסד

הפיכתו לסגולה היא זלזול

כעת נתבונן בביאור היסוד. מהו החילוק אם הדבר בא באופן סגולי או על פי סדר הטבע? הרי גם סגולה פירושה שעושים כך ונעשה כך, מה אם כן ההבדל המהותי בהבנה בין זה לזה? מה בא המגיד ללמד את תלמידיו באמרו להם: אל תחשבו שהחסד בא בדרך סגולה, אלא הוא בא על פי סדר הבריאה. **הוא הסדר החזק ביותר של הבריאה, עוד יותר מטבע.** לטבע יש צמצומים, ואילו **לסדר זה אין צמצומים כלל**, ואין זה מהלך מחודש, אלא **זהו המהלך של הבריאה**.

נחוץ מאוד להתבונן ביסוד זה וללמוד אותו היטב. שכן אם אין מתבוננים בו כראוי, עלולים לחשוב שהמגיד ראה צורך להסביר זאת כדי לשמח את האדם וליתן לו להרגיש באופן בטוח שהדבר אכן יקרה. כאילו אומר: אם תחשוב שזה בדרך סגולה או נס, אתה עלול להסתפק - מי ערב לי שזה יפעל היום? ואולי אינני ראוי? על כן דע שאין זה סגולה ואינו נס אלא סדר הבריאה, וממילא אתה יכול להיות בטוח שהחסד יגיע אליך, כי כך נגזר על מי שבוטח בה'.

אולם ברור שאין זה עומק כוונתו של המגיד. המגיד הק' פירש כך מפני שזהו **המהלך האמיתי, והאדם מחויב להאמין בו. זהו מהלך האמת של הביטחון**, וכל מהלך אחר שהאדם מעלה בדעתו - אינו אלא מהלך שקרי ואווילי.

הוא אומר: **מי שמשתמש עם הבטחון כסגולה, הרי הוא מזלזל באופן נורא בבריאתו של הקב"ה**. הקב"ה סידר בדרך ישרה, והוא בא בעקיפין, כאילו אומר: סדר הבריאה אינו פועל כראוי, ועלי לנקוט במהלכים שונים ומשונים כדי להשיג את צרכי. מה לעשות? יש צורך בהנהגות משונות. אחרת, זה לא יפעל.

בר דעת אין צריך סגולה

משל למה הדבר דומה:

לאדם שאינו יודע כיצד לדבר עם פלוני. בכל פעם שהוא מדבר אתו, הוא מאבד עשתונות. בא אחד ומבקש להדריכו. אומר לו: לא כך מדברים עמו. כשאתה פונה אליו, תתנהג אליו יפה, אמור לו מילה טובה, כבד אותו. והלה אומר לעצמו: לכבד אותו? אתה מכיר אותו בכלל? מדוע אתה אומר לי לכבדו? כשרואה המדריך שיידרש לו זמן רב לשכנע אותו, אומר לו: אתה יודע מה? ראיתי בספר ישן, מאחד מן הקדמונים, שאם אדם מדבר יפה עם הבריות - הוא רואה ניסי ניסים. הדלת נפתחת והלה מתחיל למלא אחר רצונותיו אחד לאחד. כן, באמת? שואל הלה. אתה יכול להראות לי צילום מהספר? הוא משיג לו צילום מהספר, והלה משנן את זה עם הגימטריאות המופיעות שם ומתחיל לכבד את פלוני. ומה רואה? - פלא פלאות. הסגולה עובדת. פלוני פתאום נפתח אליו ומתחיל לעמוד לצדו ולסייע לו. פונה הוא אל המדריך ואומר לו ברצינות: מדוע אין מפרסמים את הסגולה? אנשים צריכים לדעת שאפשר להיושע. חבל.

ומה משיב לו המדריך - בלבו על כל פנים? - לאנשים אחרים אין צורך לדבר בסגון זה. רק לך ולשכמותך צריך לדבר כך. עליך חבל. היעלה על הדעת שזוהי הסיבה שזה עובד? אם אינך מבין בדרך הישרה, נאלצתי לדבר אתך ככה...

כל הנבראים משתוקקים ומתחברים

כך הוא גם במידת הבטחון. הקב"ה רוצה שהאדם יבין מהי מציאות הבריאה, המציאות הפשוטה שעל פיה הבריאה פועלת. הקב"ה מחיה את כל הנבראים, מן הדומם עד המדבר, ואפילו את האנשים המושונים ביותר. שום נברא אינו יכול לחיות אם אינו מחובר אל הבורא, שכן אין מקור אחר של חיות.

ומהו פירושו של חיבור? הדרגה הנמוכה ביותר של חיבור היא נגיעה בין שני עצמים - חיבור חיצוני בלבד. **אולם החיבור הפנימי והאמיתי הוא כאשר הנברא מבין שהוא מקבל את חיותו מן הבורא, משתוקק אליו ומתפלל אליו. חיבור כזה הוא חיבור מציאותי, וכאשר הוא קיים - הנברא מקבל את חיותו.**

כך ביארנו א הפסוק "כולם אליך ישברון לתת אכלם בעתו". **כל הנבראים עומדים בעיניים נשואות אל הקב"ה ומשתוקקים אליו.** כך הם נבראו מששת ימי בראשית.

והנה אותם נבראים שאין להם יצר, מתנהלים על פי אותה מציאות טבעית. אפשר לשמוע את העופות בעת הנץ החמה כיצד הם שרים להקב"ה, ושוב בעת השקיעה. הם מתקבצים כולם ואומרים שירה. האֵל עומד על אפיקי מים ועורג. כך היא המציאות אצל כל הנבראים כמבואר בפרק שירה.

המצב הנורמלי של האדם

אכן, האדם, בהיותו הנברא החשוב ביותר, נמצא במצב מיוחד: מצד אחד **ניתן לו שכל והשגה**, ומצד שני **ניתנה לו קליפה המושכת אותו כלפי מטה**. זהו הפירוש במה שאמר **חז"ל** (סנהדרין לח, ב) שמפני כך נברא בערב שבת, שאם תזוח דעתו עליו, יאמרו לו: "יתוש קדמך במעשה בראשית".

זוהי מציאות האדם. יש לו שני מצבים. מצב אחד הוא **כאשר הגוף משתלט עליו**, והוא בדרך כלל בתחילתם של **דברים**. ראשית, כשהוא נולד עדיין אין לו שכל, והגוף מתחיל להבין דברים באופן גופני. שנית, הקב"ה עשה כן, שהנשמה תהיה מקושרת בגוף, ותמיד הגוף ישמיע את קולו, וכיון שהגוף משמיע את קולו, הרי הוא היחיד שאינו בוטח בה' ואינו מייחל לחסדו. שאר הנבראים המוזכרים בפרק שירה, ממשיכים לומר שירה כל הזמן, כי לא ניתן להם קליפה שמבלבלת אותם. לא כן האדם, שניתן לו גוף עם קליפה. משום כך אינו מקיים בתחילה את הפסוק 'עיני כל אליך ישברון', עד שהקב"ה מזמין לו מצבים, ואז הוא מתעורר, מעמיד את עצמו ונעשה אדם נורמלי - כלומר, הוא נמצא אז במצב הטבעי ביותר של החיים.

לימד אותנו המגיד שהבטחון הוא הסדר כפי שהקב"ה ברא את הבריאה. ובלשונו:

"כך ברא הקב"ה את טבע העולם, שהגבר אשר שם בה' מבטחו, יפעל את הנצרך לו וימלא ה' חסרונו".

כאשר שהאדם מבין זאת, ומבין גם שמכיוון שיש לו יצר אינו פונה מאליו אל המצב טבעי, אלא מסתכל על כל דבר בהסתכלות מעוותת ומצומצמת, מאשים את אחרים ואת עצמו, הרי הוא מבין שהקב"ה הוכרח לברוא חסרון בעולם, שכן הדבר היחיד שיכול להחזיר את האדם לישרות וטבעיות, הוא החסרון. כי כאשר יש לו חסרון הוא מחפש ישועה, ואחרי שהוא רואה שאין תשועה בנדיבים ואף לא בעצמו, הוא מבין הוא צריך לחפש במקום הנכון, ונמצא שזה מעמידו במקום הנכון.

מתנה טובה ושמה חסרון

וכבר פירש כן ה'חתם סופר' (תורת משה, עקב): 'בורא נפשות רבות וחסרונו'. מדוע ברא להם חסרון? 'להחיות בהם נפש כל חי' - כדי שיקבלו את חיותם.

שכן כאשר אין לאדם חסרון, אינו משתוקק אל ה' ואינו מתפלל אליו ואינו בוטח בו, הוא חי בתוך ההסתגר כאשר הוא מנותק מחיי החיים, וממילא אינו יכול לקבל את חיותו, ורק כשיש לו חסרון, הוא חוזר להתחבר וממילא לקבל את חיותו.

אכן ברור שלא די בכך שהאדם ייפגש עם חסרון. החסרון רק גורם לאדם לחפש, אך עדיין אין בכך הכרח שהוא יתחבר למקום הנכון. לכן מסבב הקב"ה שהאדם יראה שדברים אחרים אינם מועילים לו, ואף לאחר שהוא כבר מבין מהיכן באמת השפע מגיע, עדיין לא יהיה לו חיבור נכון כל עוד שהוא ממורמר, כי מהות החיבור היא אהבה. כאשר יש חיבור אמיתי, הנפש שמחה, מרוצה ומאושרת. לשם כך נתן לנו הקב"ה את התורה והיא מסבירה לאדם שהקב"ה עושה לו את הטוב ביותר ולא שכח ממנו אפילו לרגע - הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל, והוא עושה הכל כדי לעזור לו ולקרבו אליו ולהכינו לעולם הבא.

נמצא אם כן, שהחיבור שיבוא כתוצאה מהחסרון ומהחיבור עם הקב"ה מתוך אהבה, יביא את האדם לדרגה הגבוהה ביותר של חיים. כאשר האדם יראה ששום דבר אינו מועיל לו מלבד החיבור אל הקב"ה מתוך אהבה ותשוקה, זה יסיר ממנו כל הרגשה של 'כוחי ועוצם ידי', ואז יתחבר אל הקב"ה בחיבור אמיתי, ויהיה אז אדם במצבו הטבעי. ברור למדי שאפילו רשע הבוטח בה' חסד יסובבנו, ואפילו גוי, כי אם הוא אדם, הרי הוא אדם.

זה מה שאמר דוד המלך: 'טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיך'. החסרון עצמו הוא נס גדול. אלמלא החסרון, האדם היה מת - הן בעולם הזה והן בעולם הבא. כאשר הקב"ה

מביא על האדם חסרון, הוא מאפשר לו לחיות - לחיות באופן הפשוט ביותר. ליהנות מהחיים, להרגיש את החיים, להרגיש ערך ותענוג.

אף זה כלול בדבריו של המגיד, שלא די שהאדם יבין שהבטחון יכול למלא לו את חסרונו, אלא גם יבין שמצבי החסרון טובים ומועילים לו יותר מכל דבר אחר, כי בלעדיהם לא היה חי. הם אלה שמכריחים אותו לחיות. ובכן, אילו היה מפשפש במעשיו קודם לכן והיה מתעמק בתורה, היה יכול להגיע לאותה הכרה ולא היה צריך לעשות כל טעות שבעולם ולא היה נצרך שהקב"ה יביא לו מצבים קשים כדי להסביר לו דבר זה, אך כיון שלא עשה כן לבד, הקב"ה מביא לו באהבה גדולה מצבים שיכריחוהו להגיע אל ההכרה ולחזור לחיות.

המצליח ברוחניות הוא חסר חיות

יסוד זה נאמר הן לגבי השפע הגשמי שצריך להגיע אל האדם והן לגבי השפע הרוחני: בגשמיות, אם האדם צריך כסף, לדוגמא, אך הוא שקוע ב'כוחי ועוצם ידי' ואין הכסף יכול להגיע אליו. מה עושה הקב"ה? הוא גורם לכך שכל נסיונותיו יעלו בתוהו, עד שהאדם מבין שעליו להתפלל. הוא מתחיל להשקיע בתפילה, ובתוך כך הוא קולט שזה תלוי אך ורק בהקב"ה, ושהוא בעצמו אינו יכול להשיג שום דבר ורק הקב"ה יכול ליתן לו כל דבר, ואז הכסף יכול להגיע אליו.

כך הוא גם לגבי רוחניות. אם האדם מצליח ברוחניות, הוא לא אדם נורמלי. כוונתנו לומר שאם אין האדם עובר את התהליך שמתחיל בחוסר הצלחה, הוא לא יכול לקבל את שפעו הרוחני, כי מה הבעיה? ריכוז יש לו, יש לו גם הבנה נפלאה, והוא גם אוהב ללמוד. הגמרא באמת נעימה לו. הוא לא נהנה לקום מאוחר. כל משפחתו הם כאלה, אנשים קלילים שתמיד קמים מוקדם. גם עם מדות אינו מתמודד. הוא אדם באמת נחמד ונעים ואהוב על הבריות.

מהיכן ירק זה חי? נניח שהוא לומד, נניח שהוא מתפלל, נניח שהוא קם מוקדם, נניח שאינו פוגע באנשים, אבל ממה הוא חי? הן הוא לא נמצא במצב של 'כולם אליך יִשְׁבְּרוּן', כי המצב מושלם. הוא קיבל חינוך טוב ויש לו מוח חזק - א' גוטע קעפעלע. מה עוד צריך? באופן כזה נמצא שהוא הנברא היחיד שאינו מחובר. בעל המוח החלש שאינו מבין את לימודו, בוכה באבינו אב הרחמן, אבל הוא אינו בוכה על שום דבר. הוא לא מבין על מה בוכים - הקב"ה ברא בריאה נפלאה, מה יש לבכות?

הפגיעה בהצלחה הרוחנית היא לטובה

אכן, אם סדר הבריאה הוא ש'הבוטח בה' - חסד יסובבנו', מכלל הן אתה שומע לאו, והיינו שאם אין האדם מרגיש תלוי בהקב"ה מתוך הכרה שרק הוא עוזר לו בכל רגע ורגע, אין הוא נמצא בתוך סדר הבריאה. כולם חיים. הוא אינו חי. ואם כן, הקב"ה ירחם עליו ויטיב עמו על-ידי שיתן לו חסרון וקושי,

כי אז יראה האדם ויאמר: הכלים שהיו לי עד כה להצלחה, הפסיקו לשרת אותי, כי אני שריו עכשיו במצב משונה שבו כל הכלים האלה אינם יכולים לעזור לי במאומה.

נניח שהאדם היה משתמש בכסף כדי להצליח ברוחניות. הוא שכר לעצמו חברותות, או שכר לבנו חברותות כדי שיצליח בשיבה, ועכשיו הקב"ה לקח ממנו את כספו ויותר אינו יכול לשכור חברותות. או כעין זה, האדם היה משתמש בכשרונו, ועכשיו הקב"ה נטל ממנו את ישוב דעתו.

בכל מקרה כזה, האדם מגיע למצב שהוא מרגיש אבוד, ובכן, אם הוא מתייאש והולך, הוא עלול לחזור על-ידי כן אחורנית, אבל אם הוא מגיע מזה למסקנא שהוא חייב לפנות אל הקב"ה, לדבר אתו ולומר לו: רבנו של עולם! אין לי כבר כלום-הוא חוזר ומתחבר אל חיי החיים ומקבל את חייו בחזרה.

דוגמא נוספת וכאובה: יש מי שנוות ביתו היתה מטפלת בחינוך הילדים. היא היתה מלומדת ועשתה זאת בצורה מעוררת התפעלות. ועכשיו, הקב"ה לקח אותה. והוא עומד ושואל: מה יהיה הלאה? מי יחנך את הילדים? אכן כך הקב"ה נוהג. הוא נוטל מן האדם את האמצעים שהביאו לו את ההצלחה ברוחניות. היתה לו חברותא נפלאה והצליח הרבה בלימודו בזכותה, ועכשיו הקב"ה נטל את חבריו והוא נשאר לבד. יש לכם מושג כמה זה כואב? הוא מסתובב סביב עצמו. הלא תראו שכאשר ריש לקיש נלקח מרבי יוחנן, נטרפה דעתו של רבי יוחנן מרוב צער, עד שצריך לבקש היה מהקב"ה שיקח את נשמתו ג"כ.

להיות מן המייחלים לחסדו

אכן, הקב"ה מכריח את האדם להיות מן המייחלים לו כמו כשהרופא אומר שאין רפואה. ה'קדושת לוי' הבין שאם הרופא אומר שאין רפואה, היסוד הראשון שהוא צריך להוציא מזה, הוא שהקב"ה נותן לו עכשיו אפשרות שלא להיות תלוי בשום דבר. יש אנשים שמבינים את הסיפור בכיוון אחר, ולומדים ממנו כאילו אין הבדל מה הקב"ה רוצה, אני יכול "להכריח" אותו לרפא אותי, זאת על-ידי שאחשוב מספיק חזק שהוא עתיד לרפא אותי. הנה זה כבר מהטעויות הישנות שבני אדם עושים. יסוד הדבר הוא הפוך. יסוד הדבר הוא שכל פעם שהאדם מקבל בשורה, הבשורה היא ססדר הטבע נגמה.

בכל דבר שבעולם הוא כך. היתה לאדם חנות ליד הבית, בה היה קונה את כל צרכי הבית, והיה לו כל-כך נוח, והנה הוא רואה שהחנות נסגרת. הוא מוציא אנחה עמוקה - מה אני עושה מעתה?

כל מקרה כזה שבו האדם מגיע להבנה במוחו שהצינור שממנו ינק את חיותו - נסתם, הוא הזדמנות שהקב"ה נותן לו לקום ולומר: אני יכול לחזור להיות נורמלי. אין לי עכשיו במה להישען, וממילא אני מבין שוב ששום דבר אינו יכול לעזור לי חוץ מהקב"ה, ואם כן, אני חי! החיות הזו שאני

מקבל עכשיו, היא תכלית הרבה יותר משמעותית מזו שאח"כ נרפאתי. זה שנרפאתי אח"כ, הוא דבר צדדי. כשהנברא מכיר את מקור חיותו, באותו רגע הוא מחזיר את העולם לישרותו, והרי הוא נמצא אז במצב הנאה ביותר שהוא יכול להיות.

ה'קדושת לוי' הבין שהקב"ה הכניסו למצב זה, לא כדי שיישבר, ואף לא כדי שיהיה עסוק בשאלה: על מה אני יכול ללחוץ שיביא לי את התוצאה שאני רוצה. אם זהו הדבר שהוא עוסק בו, הלא הוא מפסיד את היכולת להתיישר ולהתחבר עם חיי החיים.

התקופה היפה ביותר בחיים

'רוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו'. המילים 'מייחלים לחסדו' אינן עוסקות רק על סוג של אנשים בלבד - המייחלים, אלא גם על מצבים מסוימים שאדם נמצא בהם. הקב"ה אומר כך: הכרתי אותך בכל המצבים שלך, האם אתה רוצה שאראה לך מתי היה המצב הנאה ביותר שלך, שבו החיים שלך היו בשיא? - האדם עבר את שנות צעירותו, הוא התמודד בתור בחור, ואח"כ כשהוא נמצא במרומי גילו, הוא מסתכל על עצמו ושואל: מתי היתה תקופתי היפה ביותר? הוא מחפש את התקופה שבה ישב תחת גפנו ותחת תאנתו, עד שהוא מוצא - השנים הספורות שבהן למדתי בכולל, הן היו התקופה היפה ביותר שלי.

והקב"ה אומר: לא! אינך מודד את הדבר הנכונה. אמור לי את האמת, באותה תקופה, האם היית אז מלא חיות - או שמא היית אז מלא גאווה? האם היית אז מחובר למקור החיים? - בכלל לא מוכרח להיות שזה מה שהיה. למד איך להסתכל על דברים. מתי היית חי באמת? מתי אפשר היה לומר עליך: ברגע זה היו לך יותר חיים מבכל זמן אחר? באותו רגע שבו אמרת לעצמך: אף אחד בעולם אינו יכול לעזור לי. גם הדבר האחרון שחשבתי שיועיל - אינו פועל. ובמקום להתייאש, הרמת עיניים לשמים ואמרת: רבנו של עולם! אני שלך ואתה מחייה אותי, והדבר הזה לא השתנה ולא ישתנה לעולם. באותו רגע - חייך היו בשיאם.

ה'קדושת לוי' ניצל את ההזדמנות. הוא אמר כך: מי אומר שאמשיך לחיות? תן לי לתפוס את ההזדמנות. אם עכשיו הרופא אומר שאין לי ממה לחיות, אני נזכר במה שלמדתי ממורי ורבי לגבי סדר הבריאה, שאם עכשיו אתבונן בכך שאני תלוי אך ורק בהקב"ה, אקבל תיכף ומיד חיים. כמה שנים יש לי לחיות? איני יודע. אבל יש לי הזדמנות שאינה חוזרת ואני רוצה לנצל אותה.

חיים אמיתיים נמצאים בבית החולים

אנשים נמצאים במצב כזה כל-כך הרבה פעמים. יש שהאדם עצמו חולה ויש שבנו חולה, והרופא כבר אמר שצריך להתכונן... והאדם שואל: מה עלי לעשות עכשיו? האם עלי להאמין שהקב"ה יעשה נס? הוא מסתפק - כן להאמין? לא

להאמין? ובסוף אינו עושה כלום מרוב בלבול ורק מחכה לזמן שיעבור. ובכך הוא מפסיד הזדמנות עצומה. דווקא עכשיו הוא יכול לחיות את הרגעים היפים ביותר של החיים. הוא רק צריך לעצור ולהתבונן ולומר: אני תלוי מעתה אך ורק בהקב"ה. מה יהיה ברגע הבא? נראה עוד מעט, אבל כעת אני תלוי בהקב"ה. הקב"ה נותן לי חיים והדבר הזה לא השתנה כלל. מסדר הבריאה הוא לחיות כך, והוא הדבר הנאה ביותר שקיים בבריאה.

מסתבר שבבית החולים נמצאים האנשים שיש להם חיים הרבה יותר עמוקים ואיכותיים משל שאר האנשים המסתובבים חופשיים. כי יש להם הזדמנות לחשוב נכון. אמנם גם שם אפשר לחשוב באופן מעוות, אך מי שמנצל את ההזדמנות לחשיבה נכונה – נמצא בפסגת החיים.

בעולם מתמודדים עם אותם חולים שמרימים ידיים על הרופאים, ומזי פעם אפשר לשמוע על שביתה שהרופאים עושים כדי להביע את כעסם על אותן התקפות. מדוע אותם חולים תוקפים את הרופאים? כי ברגע שהם קולטים שאין יותר מה לעשות אתם, הם מאבדים את עשתונותיהם ומוציאים את זעמם על אלה שלפי דעתם אינם עושים מספיק. אך מה יהודי עושה כשהוא קולט שאין לאל הרופאים להושיעו? – הוא מבין שיש לו הזדמנות עצומה לתלות את עצמו לגמרי בהקב"ה.

טעם החיים בגיא צלמות

בשיעור החמישי משיעורי הבטחון, הבאנו את המעשה שסיפר הסופר הרב דוד זריצקי ז"ל כפי ששמע מיידו הרב שמואל בורנשטיין ז"ל יד ימינו של ה'אמרי אמת' מגור זיע"א. ר' דוד סיפר שר' שמואל שח לו פעם: "כל ימיי אני מצפה ומייחל לתענוג זה שהרגשתי פעם במשך כמחצית השעה בלבד".

לשאלתו על איזה תענוג הוא מדבר, פתח וסיפר: בפולין גרתי בסמיכות ל"אמרי אמת" והסתופפתי בצלו. התפרנסתי שם ברווח ובכבוד מניהול חנות. היו לי שם ילדים, נחת וכל מה שיהודי יכול לאחל לעצמו. יום אחד שחור משחור, הגיעו הנאצים ימ"ש והודיעו לי כי עלי לעלות על הרכבת ולעזוב את כל רכושי מאחוריי. מזוודה אחת בת חמש קילו-גרם הניחו לי ליטול עמדי ותו לא. העמסתי מזוודה אחת בת חמש ק"ג בכסף וזהב ובחפצי הערך שהיו ברשותי ועליתי עמה על הרכבת.

ברכבת הרהרתי לעצמי: "הן גזלו ממני את חנותי ואת ביתי, אבל הנה הצלתי לי לכל הפחות את כספי וזהבי ב"ה ועוד ישנם עמדי אשתי וילדיי היקרים לי מפז". כשהגעתי לאושוויץ ושדדו ממני את המזוודה על כל תכולתה, הרהרתי לעצמי: "הן השאירו אותי ללא פרוטה לפרוטה, אך הנה אשתי וילדיי עודם עמדי ובם אוכל למצוא נוחם לנפשי". כשעמד הד"ר מנגלה

ימ"ש והפריד אותי בידו המרשעת מאשתי וילדיי, אני לימין ואלו לשמאל, הרהרתי לעצמי: "הן בדד נותרתי ואין עמדי כלום מעתה, אך לכל הפחות אני עדיין לבוש בבגדיי האהובים עלי".

אך כאשר צויתי לפשוט את בגדיי בפקודת חיות הטרף כדי לרחוץ את גופי במקלחות שהוכנו לנו, עמדתי ערום תחת כיפת השמים, ערום כיום היוולדי. באותו רגע, כאשר כבר ניטל ממני כל מה שאפשר ליטול מן האדם, הרמתי את עיניי לשמים ואמרתי בקול חנוק: "אבא שבשמים! את הכל לקחו ממני, אבל אותך, אבא יקר, אותך לא יוכלו ליקח ממני בשום אופן". עיניי צדו אז קומוניסט אחד, פניתי אליו ואמרתי לו בקול אמיץ: "האמן לי! אפילו סטאלין ימ"ש לא יוכל ליקח ממני את אבי שבשמים", וכשראיתי שהוא מאדים מרוב כעס, חזרתי ואמרתי ללא שום מורא: "אפילו סטאלין ימ"ש לא יוכל ליקח ממני את אבי שבשמים". עצמתי את עיניי ועמדתי כך כמחצית השעה, בלי לזוז. באותם רגעים הרגשתי קרבת אלוקים מאין כמותה. לאחר מכן הולבשתי בבגדי האסירים, וכששתייתי מעט מרק דלוח – פסק אותו תענוג.

ר' שמואל הוסיף ואמר:

ניצלתי מאושוויץ בשרשרת של ניסים. היום יש לי בית בארץ ישראל, יש לי אשה וילדים, ויש לי רכוש וממון. אך אותו תענוג, אותה חיות, אותה קרבת אלוקים שהרגשתי באותה חצי שעה לא אוכל לתאר לפניך לעולם, כל ימיי אני מתגעגע אליו ומתפלל לזכות בו מחדש".

הזדמנות להרגיש את החיים

הנה כי כן, הוא התכוון לומר: הייתי אז הקרוב ביותר למצבו הטבעי של האדם. היתה לי אז הזדמנות להיות אדם. יש לך מושג כמה השכינה שורה על האדם כשהוא אדם? הרגשתי אז חיים. לעיתים אנו סבורים שמדובר בתענוג של איזו מדרגה רוחנית גבוהה. אך למעשה, זהו תענוג החיים עצמם.

הקב"ה קבע בסדר הבריאה שכאשר הנברא מבין בהכרה עמוקה שאין לו כלום עם אף אחד – שכל מה שאנשים חושבים, אומרים, מביישים או מאיימים עליו – הכל אפס אפסים □ יש לי בורא ואני תלוי בו, וחוצץ ממנו אין כלום... כשהוא מגיע להכרה זו, הוא נמצא במצב הטבעי של האדם, וממילא הוא מרגיש את החיים.

ולכן, אם האדם מצליח יותר מדי ברוחניות, הקב"ה מזמין לו חטא כדי שיוכל לטעום את החיים עצמם. לא את טעם ההצלחה ברוחניות, אלא את טעם החיים. היסוד מופיע בספרים רבים, וה'חתם סופר' מביאו שלוש פעמים. פעמיים בדרשותיו ופעם אחת בחתם סופר על התורה בהפטרה לפרשת חיי שרה.

על כן יורה חטאים בדרך

בפסוק נאמר: 'טוב וישר ה' על כן יורה חטאים בדרך'. **רש"י** מפרש שהקב"ה עוזר לאנשים שחטאו למצוא את דרך התשובה. שואל ה'חתם סופר': אם כן היה צריך לכתוב חוטאים ולא חטאים. מבאר ה'חתם סופר' בדרך משל למלך שיש לו בן משכיל, אבל הבן אוחז קצת בסכלות ומעשה נערות, והאב חושב מה לעשות עמו. הוא בעל שכל, אבל עושה מעשה נערות (מצב הוא שהרבה הורים מצויים בו. הם מרגישים שיש לבנם שכל ובכל זאת הוא עושה שטויות. חבל, הם אומרים. הוא ילד נבון, אבל הוא לא קולט מה שהוא עושה). האב אינו רוצה להעניש את בנו, אך גם אינו יכול לאפשר לו להמשיך בדרך זו, כי הוא עלול להגיע למעשים חמורים יותר, כפי דרכו של היצר שהיום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך.

מה עושה האב? הוא מעמיד לו מסיתים שיסיתו אותו לעשות דברים מכוערים, לא קטנים שטויות קטנות, אלא גדולים שטויות גדולות שכולם מבינים שהן שטויות, ולמחר יבין הבן כי רע ומר מה שעשה אתמול, ויהיו מעשיו של אתמול נגד עיניו תמיד, וטובה מרדות אחת בלבו של אדם יותר מכמה מלקויות, ואז יעזוב גם את השטויות הקטנות.

כשהוא נשאר עם השטויות הקטנות, אין לו מה שיגרום לו להסתובב ולתקן את דרכו, כי הוא מרגיש שהכל בסדר וניתן לחיות כך. העולם אומרים על מי שנופל מגגו של מגדל גבוה, שכאשר שואלים אותו באמצע מעופו מה שלומו, אם אין לו שכל, הוא משיב: נפלא! הוא לא יודע מה מחכה לו כשייפגש עם הקרקע. הם משתמשים עם זה כמשל לבחור שנמצא באמצע נפילתו - זקנו הולך ומתקטן וכו'. כשמדברים אתו, הוא צוחק ואומר כמה טוב לו. למה? הוא מגיב כך? כי עדיין לא נפגש עם הקרקע. אכן כשהוא נחבט בקרקע, לאו דוקא גשמית, אלא יתכן חבטה רוחנית, או אז הוא מתעורר ואומר: אוי ווי! לא התכוונתי להגיע כה רחוק.

הקב"ה מזמין חטאים לצדיקים

מבאר ה'חתם סופר' שכך הקב"ה עושה עם צדיקיו לפי מדרגתם. הוא מזמין להם חטא שיתחרטו עליהם תמיד ויראו אותו תמיד לנגד עיניהם ותמיד יפחדו להכשל בו שוב, וזהו 'לא היה דוד ראוי לאותו מעשה'. הקב"ה אומר על האיש הצדיק וירא ה': הוא מצליח יותר מדי, והצלחה זו אינה טובה בשבילו. ואז הוא מזמין לו חטא, וכשהוא רואה שנכשל, זה כואב לו עד מאוד, ואז הוא מבין שהוא זקוק לעזרת ה' בכל דבר, בתורה, בתפילה, בסוד מרע... ה' ירחם, תראה איך הייתי נראה, סתם, בלי שום הכנה מוקדמת נכשלת... עכשיו הוא חי.

זהו 'על כן יורה חטאים בדרך'. הקב"ה מכניס לו חטאים בדרכו, וכך הוא נעשה אדם נורמלי יותר, אדם תלוי בה' כי אינו יודע מה ילד יום. כשאדם זה אומר בבוקר שתרגילנו בתורתך ואל תביאנו לא לידי חטא ולא לידי ניסיון ולא

לידי בזיון, הוא חושב על עצמו ומסמיק מבושה. בדיק כך. הוא מכון פירוש המילות בתפילתו כמו שצריך - אתה חונן לאדם דעת, השיבנו אבינו לתורתך... כל מילה בתפילה עולה יפה... כבר הרבה זמן שלא התפלל כך. בברכת השיבנו הוא חשב על שמות וייחודים, וחשב על אחד ממכריו שבנו מתמודד. אמר הקב"ה: אני מכיר ג"כ מישהו שבנו מתמודד - אביך. בנו של אביך מתמודד. ובכן, אעזור לך להתחיל לחשוב גם על עצמך.

לא למקרה חירום בלבד

כעת נראה דבר נפלא. אילו היה 'הבוטח בה' חסד יסובבנו' ענין סגולי בלבד - כאומר: אם יש לך צרה גדולה, אחד מהדברים המועילים ביותר הוא בטחון. סגולה נפלאה, הפועלת למעלה מדרך הטבע. היה האדם מבין שדבר זה נועד למצבים מזדמנים - מקרי חירום בלבד. אך לא! האדם צריך להבין שהוא חייב להיות במצב זה באופן מתמיד. לא מעניין כלל אם הוא בעל מופת ובעל רוח הקודש ויודע ש"ס ופוסקים. זה לא מעלה ומוריד כלל וכלל כלפי זה שהאדם חייב להיות תמיד במצב זה - ורק אז הוא אדם נורמלי. אם הוא אדם נורמלי, אז הוא יכול להיות הכל. לא כן אם אינו אדם נורמלי, כי חסר לו בצורת האדם.

כדי שדבר זה יקרה, הקב"ה יעשה כל מיני דברים, אם צריך - אף מזמין לו חטא, כדי להזכיר לו עד כמה הוא תלוי בו. כי הצלחה זו - להיות תלוי בה' - גדולה יותר מאשר להיות נקי לגמרי ללא שום חטא. לא לעשות שום חטא אינה בהכרח ההצלחה הגדולה ביותר. ולכן הודיע לנו על-ידי שלמה עבדו: 'כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא'. ולכן סיפר לנו בכ"ד ספרי התנ"ך על חטאי הצדיקים והנביאים. כולם חטאו. מי לא חטא? - ישי לא חטא. הוא מהיחידים שלא חטא, ומפני כך אינו נמנה על רבותינו ואין לנו שמועות ממנו. אתה רוצה לדעת מי הוא רבך? דוד המלך הוא רבך. אמור מזמור נ"א יחד אתו. למה? כי זהו שלימות. אדם כזה שרוי כל הזמן בהכרה שהוא תלוי לגמרי בהקב"ה... אין לי כלום, רבונו של עולם, לא גשמיות ולא רוחניות, ואני עומד ומייחל אליך... אילותי לעזרתי חושה...

זהו אחד מהביאורים במה שאמר חז"ל (יומא כב, ב): "שואל באחת ועלתה לו (נכשל בעבירה אחת וניטלה ממנו המלוכה), דוד בשנים ולא עלתה לו (נכשל בשתי עבירות ולא ניטלה ממנו המלוכה)", כי אצל דוד המלך, הנפילות הביאו אותו להכרה עמוקה שהוא אבוד מצד עצמו, ושעליו להיות תלוי בהקב"ה בכל רגע ורגע... אין לי שום כח ואני יכול להיכשל בחמורות שבחמורות...

הוא לא נשבר בגלל זה. אמנם יש לו שברון לב מתוך הבנה שאין לו כלום מדיליה, אבל הוא מיד נאחז בהקב"ה ואומר: משלי אין לי כלום, אבל אני חי משלך. אני פונה אליך ומבקש ממך שתעזור לי. אתה מכיר את מצבי ואני בוטח בך שתעזור לי. בכל עיני הרוחניות והגשמיות הוא

נמצא תמיד תחת אותה השפעה. אז הוא נקרא אדם - אדם במצבו הטבעי.

הרה"ק מרוז'ין זיע"א באר **שהפסוק** (דברים ח, יז) "ואמרת בלבבך כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", נאמר גם על רוחניות. הפסוק אומר: חוששני שהאדם יאמר שהצלחתו הרוחניות באה מכוחו ועוצם ידו. וכאמור, **כשהאדם חי עם ההכרה שאין לו שום כח עצמי ושהוא תלוי אך ורק בהקב"ה**, זה נחשב להצלחה גדולה בהרבה הן לו והן להקב"ה, כי כך **צריך הנברא להיראות.**

טעם המופתים הגלויים בדורות הקודמים

כעת נאמר דבר שמתאים לאינני דעת בלבד (ולא כל מה שיאמור, יצטרך להתקבל כתורה מסיני, העיקר הוא שהרעיון יובן). ידוע שלכל תקופה יש את העבודה המיוחדת לה ואת הדברים שצריך לתקן בה על פי רצון ה'. כך הוא הסדר שהתחיל בששת ימי בראשית ונמשך עד היום.

ואכן, אנו רואים שהיתה תקופה שבה הקב"ה שתל בעולם צדיקים שחוללו מופתים גלויים, כדוגמת **הסבא קדישא מראדישיץ** ועוד. האמת **שהרה"ק מקאצק** התלונן עליו בשאלו: וכי זו יהדות היא?! וכשהסבא קדישא נשאל על כך מפי ה'**תפארת שלמה**', השיב לו: **תפקידי הוא להראות שיש אלוקים בעולם.**

ננסה להבין את תשובתו. האם הקב"ה רוצה שנדע שיש אלוקים בעולם? - כן. איך אפשר לדעת שיש אלוקים בעולם - בדרכים רבות. ובכן, תקופה היתה שבה המון העם היו עמי הארץ. לא כולם היו כאלה. היו גם תלמידי חכם וגדולי הדור, אבל המון העם היו כאלה. לא היו לא בתי חינוך ולא סדרי לימוד. יהודים גרו בכפרים, חיו בעניות, היו בורים ועמי הארץ, ורבים מהם אף לא ידעו קרוא וכתוב.

כעת נשאל: האם לאותם עמי הארץ אסור לדעת שיש אלוקים? תאמר לאחד מהם את **מאמר חז"ל** "אם רואה אדם יסורים באים עליו, יפשפש במעשיו, פשפש ולא מצא, יתלה בביטול תורה". הוא לא מכיר בכלל את אותיות הא"ב. הוא לא יודע לא מה זה יסורים ולא מה זה פשפש. נו, האם נגזר דינם של המון העם למוות? כי להתפלל אינם יודעים. וכי אין להם מושג מה זה אמונה.

אכן דבר אחד העם הארץ יודע. יש צדיק ונוסעים אליו -מ'פארט צום רבין. הוא לקח את אשתו ויחד נסעו אל הצדיק. במעונו של הצדיק בכו וצעקו והשתוללו. הרבי עשה מופת וזהו זה. מה נשאר בסוף מכל זה? קצת הוא התקרב. הוא אמר לעצמו: איך בדיוק זה עובד, אינני יודע. דבר אחד אני יודע, שיש דבר שנקרא אלוקים, והרבי קרוב אליו, והוא ביקש ממנו וזה עזה.

הדבר הזה הפיח רוח של אמונה בקרב המון העם. אכן היו

מהצדיקים שלא רצו שזה יבוא באופן פשוט כזה. אם נדבר על **הרה"ק מקאצק**, הוא התנגד כליל לעשיית מופתים באמרו שהצדיק צריך רק ללמד דרך בעבודה, והוא באמת היה רבם של האנשים הגדולים בלבד, חריפי השכל ועובדי ה' באמת, אשר לימדם לעבוד את ה' בלי שום פנייה. אנשים פשוטים לא היה להם מה לחפש שם. ואם נדבר על שאר הצדיקים, היה ביניהם רבים שהחדירו אמונה, וכפי שהעיד **הרה"ק מלעכוויטש** זיע"א על עצמו: כשבא אלי אדם עם צרה, אני משריש בו אמונה, עד שהוא נושע על-ידי אמונתו.

אף אחד אינו מתווכח על כך שזהו המהלך. השאלה היתה רק מה עושים עם אדם שאין כמעט איך לדבר אתו. כשאומרים לאדם כזה: תן צדקה לפלוני ותיושע - הוא מגיע עכ"פ לאמונה שיש יראי ה' שיכולים לפעול ישועה.

רבים מעמי הארץ מתייהדים

כשרואים שהקב"ה סיבב שבדור הזה לא יהיה כך סדר הבריאה... צדיקים קיימים. אחרת, לא היה העולם מתקיים. והעולם הרי מתקיים. אם העולם מתקיים, מוכרח להיות שיש תורה לשמה ויש מסירות נפש ויש יחודים. הביטו סביבכם ותראה כמה שפע יש - שפע גשמי ושפע רוחני. ברור אם כן שיש צדיקים. אך ענין המופתים המתגלגלים בחוצות - הוא דבר שנעשה עליו הסתר.

יבוא אדם ויאמר: זו פשיטת רגל, חורבן. עקבתא דמשיחא. מה אפשר לעשות? בא חבירו ואומר: ברור שיש מופתים. אינך יודע, אבל יש מופתים ועוד איך. אין לך מושג מה קורה. פלוני הבטיח והכין סעודה ובאותו יום הוא נושע...

אך יש הסבר אחר, והוא שהיום יש כבר בתי חינוך, ויש כבר את היכולת ללמוד חומש עם רש"י ושאר הראשונים וללמוד מה זה 'והיה אם שמוע' ואיך צריך היהודי להיראות. אמנם גם היום יש רבים שהם בגדר תינוקות שנשבו, וגם להם יש את מה שהם צריכים, כפי שרואים שרבים מהם תלויים במקובלים שונים. אך במה שנוגע לדין, אין בינינו היום את עמי הארץ של פעם, אלא כל אחד יכול לפתוח היום גמרא ולראות את המאמר של הרואה יסורים באים עליו יפשפש במעשיו, **להבין את המהלך של מדה כנגד מדה, ולהאמין שהקב"ה מסתכל עליו ועוזר לו ומסבב שיכיר בו, וכך הוא יכול להבין שצרתו היא הזדמנות עצומה להתקרב אל ה' ולזכר את מדותיו.**

לכן במקום מופתים גלויים, נתן לנו הקב"ה היום את המהלך לדעת שיש אלוקים באופן זה, וכך אנו רואים שיש יותר ספרים ויש יותר אנשים שיודעים להסביר את מה שכתוב בספרים, עד שכל אחד, אף מי שאינו בעל כשרון גדול ואף מי שאינו מגיע מהמשפחות החשובות ביותר, יש לו את היכולת ללמוד מה זו יהדות ולהבין מה עליו לעשות בעת צרה. היכן כל זה היה פעם? רוב היהודים גרו אז בכפרים, ומי היה לו רב

שילמדנו או מי היה לו ספרים ללמוד בהם? לא היו אז ספרים, לא היה אז כלום.

אין חובה להיות עם הארץ

ובכן, האם תבוא לומר לאדם בן ימינו שהדבר היחיד שצריך לדעת כשיש צרה הוא שאפשר לצאת ממנו באופן סגולי? תורת המגיד באה לומר: מדוע אתה חי באופן של סגולה? לא תיעשה יהודי עם זה, בין אם תיוושע בין אם לא תיוושע. נניח שיהיה לך מופת, מאחר שאתה ניגש לזה באופן של סגולה, אתה מפסיד את ההזדמנות להגיע אל החיים.

אכן אם האדם הוא באמת עם הארץ - אין הכי נמי. כלומר, אם זוהי דרגתו, והאמונה בכוח הסגולה מוציאה אותו מחשכות יותר גדולה שהוא שרוי בה... הוא אדם שאינו מבין כלום. אתה מדבר אתו ואינו קולט שום דבר... אם זהו מצבו, הסגולה היא אור בשבילו, כי דבר ראשון הוא לומד מזה שיש אלוקים. אבל כל אחד צריך להסתכל על עצמו ולשאול: בשבילך? האם אתה צריך לגשת לזה באופן כזה? המגיד הק' אמר לנו: הבוטח בה' חסד יסובבנו נועד להסביר לך שהאדם צריך לחיות על פי סדר הבריאה, וזאת על-ידי שהוא בוטח בה' ויונק ממנו.

כבר הבאנו לעיל את המשל במי שאינו יודע לדבר עם זולתו, שאם הדרך היחידה לשכנע אותו שלא יצעק על פלוני ולא יפגע בו ולא יזרוק עליו כסאות היא על-ידי שתראה לו שמדובר בסגולה, זה עדיף מלא כלום, כי אם לא נסביר לו באופן של סגולה, הוא ימשיך לזרוק כסאות.

אבל בדור זה הקב"ה נתן לנו את היכולת שלא להיות עמי הארץ. אנו לא חייבים להיות עמי הארץ. אנו יכולים ללמוד קצת, להבין ולתקן, ואם כן אנו שרויים במצב טוב בהרבה. בימינו אנשים לרוב הזקוקים לישועה, נמצאים במדרגה גבוהה בהרבה משל אותם אנשים ששיחרו לפתחם של הרבי מראדושיץ ושל הרבי מלעכוויטש ושל הרבי ר' אלימלך ושל הרבי ר' זושא, בבקשת ישועה.

ברור שכן. הם היו נכשלים בחלול שבת. מי למד אתם סימן ש"ז וש"ח וש"ט? לא היה להם מי שילמד אותם, והצדיקים הראו להם שיש אלוקים. האדם הפשוט קיבל תמימות גדולה - יש אלוקים בארץ. הנה בהרבה מן המקרים האיש לא רצה בכלל ללכת אל הצדיק והאשה היתה צריכה לדחוף אותו. וזו ראייה שכאשר הוא הלך בסוף, הוא חזר יותר מרומם, כי בחזרתו הוא אמר: למדתי משהו. למדתי שהאשה יודעת מה היא מדברת. הנה כי כן, זה עזר לו לשלום הבית.

כדי שתיכנס לטרקלין עם סחורה אמיתית

אבל אם האדם רוצה להגיע לחיים, הוא צריך להבין שיש סדר לבריאה, ואז יכול לטעום את טעם החיים. הוא צריך

דבר ראשון לטעום את החיים, הישועה איננה התכלית. עלינו לזכור שהעולם שאנו נמצאים בו, הוא סך הכל פרוזדור, ואנו עוברים בו רק כדי להגיע אל הטרקלין, ושם בטרקלין, המדה הנצרכת לו לאדם יותר מכל, היא מדת הבטחון. כך רבינו בעל חובת הלבבות אומר.

דוגמא לדבר: יש לאדם שלוש בנות שהגיעו לפרקן ואין לו פרוטה לפרוטה. כעת יש לו שתי אפשרויות. הוא יכול להשתמש באיזו סגולה נפלאה ולפעול ששלשתן ייכנסו בברית האירוסין - כל השלוש באותה שנה. והנה אם יעשה כן, כשיגיע למעלה בשמים ויראה שם את מלאכי החבלה אשר יבהילוהו יותר מכל דבר מבהיל שהיה לו אי פעם בעודו בין החיים, יצטרך לראות שלא להתפעל מהם, אלא לומר לעצמו: יש אלוקים ואני תלוי בו. אבל כיון שלא למד לחיות כך, לא תהיה מדת הבטחון טבועה בו, ובמקום מדת הבטחון, תהיה לו סגולה עם שלוש כלות. מה יעשה אתן שם?

האפשרות השניה היא שירים את עיניו לשמים ויאמר: **רבנו של עולם! הבנות בנותיך ואף אני שלך, ואני בוטח בך שתושיע אותן.** ויפול ויקום, יפול ויקום, ובסוף הן לא ייכנסו בברית האירוסין באותה שנה, ואף לא בשנה שלאחריה, **אזי כשיגיע אל הטרקלין הנצחי, יהיה לו את הדבר האמיתי - מדת הבטחון.**

כשדוד המלך הגיע לעוה"ז, הוא הגיע להצליח בו או להצליח בעוה"ב? כמובן שהוא הגיע להצליח בעוה"ב, אבל הוא ידע שכדי להצליח בעוה"ב, צריך להיתלות לגמרי בהקב"ה. הוא מגיע למעלה בשמים, שואלים אותו לגבי מעשה בת שבע, והוא משיב: יש לי מזמור נ"א. אני נאחז בו. אני אומר אותו שוב ושוב: רבנו של עולם! שלך אני. אין לי כלום חוץ ממך. וכיון שכן, יש לו טרקלין.

סוף דבר, כל אחד צריך להתבונן בזה לפי ערכו ולהרגיל את עצמו בכך **ש'הבוטח בה' חסד יסובבנו' הוא סדר הבריאה**, וכשהוא מכניס את עצמו בסדר זה, הוא חי. ברגע זה אני חי. אחרי שכבר באה ישועתי, אינני יודע אם אני עדיין חי, אבל עכשיו אני חי. אפשר שזהו הפירוש בקל וחומר שיש בגמרא **מסכת ברכות** (לה, א): כשהוא שבע מברך, כשהוא רעב לא כל שכן? כשהוא שבע - ניחא, אך כשהוא רעב, הלא הוא מלא חיות, שהרי הוא מייחל לחסדו. בוודאי הוא צריך לברך.

זכות הצדיק
יגן עלינו ועל כל
ישראל אמן.

קול הבינה

א"י 072.257.7726

ארה"ב 718.686.8300

בריטניה 0204.586.2115

בלגיה 03.300.0223